

Raport privind Metodologia și Situațiile Financiare Separate pentru anul 2005 întocmite de S.C. ROMTELECOM S.A.

Scopul raportului

Analiza modalității de implementare a prevederilor Deciziilor președintelui ANRC nr.1380/2003 și nr.1250/2005 pentru aprobarea regulamentului privind realizarea evidenței contabile separate, în cadrul contabilității interne de gestiune, denumit în continuare *Regulamentul*, în cadrul metodologiei privind realizarea evidenței contabile separate și a Situațiilor Financiare Separate întocmite de către S.C. Romtelecom S.A. pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2005. Această activitate se înscrie în prevederile *Planului de Acțiuni al ANRC pentru anul 2006* „Analiza implementării și a necesității revizuirii Deciziei nr.1380/2003 pentru aprobarea regulamentului privind realizarea evidenței contabile separate, în cadrul contabilității interne de gestiune, de către S.C. Romtelecom – S.A.”

Proceduri, rezultate și recomandări

În conformitate cu pct.4.6.2 din *Regulament*, „*Situațiile financiare separate* vor fi publicate în cel mult 60 de zile de la data publicării situațiilor financiare anuale reglementate prin legislația financiar-contabilă, dar nu mai mult de 6 luni de la încheierea exercițiului financiar pentru care acestea se întocmesc”. De asemenea, potrivit pct.5 din regulament, situațiile financiare separate vor fi supuse auditului, în conformitate cu legislația în vigoare și cu standardele naționale și internaționale de audit, iar raportul auditorilor independenți va fi adresat atât acționarilor S.C. Romtelecom S.A., cât și ANRC.

În conformitate cu aceste dispoziții, S.C. Romtelecom S.A. a transmis ANRC, prin adresa nr.200/05/425/30.06.2006, înregistrată la ANRC cu nr.6/205734/30.06.2006, situațiile financiare separate pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2005 și raportul auditorilor independenți, însoțite de metodologia de realizare a evidenței contabile separate.

Ca urmare a transmiterii, de către S.C. Romtelecom S.A., a metodologiei privind realizarea evidenței contabile separate și a Situațiilor Financiare Separate pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2005, ANRC a transmis atât S.C. Romtelecom S.A., cât și S.C. KPMG Romania S.R.L. un set de întrebări referitoare la modul de elaborare (în responsabilitatea S.C. Romtelecom S.A.), respectiv la auditarea acestora (responsabilitatea S.C. KPMG Romania S.R.L.), în scopul formării unei imagine cât mai complete și corecte.

Ulterior, S.C. Romtelecom S.A. a transmis răspunsuri scrise, care au fost apoi clarificate în cadrul unor întâlniri bilaterale. De asemenea, a avut loc o întâlnire și cu reprezentanții S.C. KPMG Romania S.R.L., în scopul clarificării tuturor întrebărilor adresate în scris. ANRC a analizat aceste răspunsuri, împreună cu informațiile suplimentare ce au însoțit explicațiile S.C. Romtelecom S.A.

I. Metodologia privind realizarea evidenței contabile separate

1. Schimbarea sistemului informatic de alocare a costurilor

Observații:

Metodologia privind realizarea evidenței contabile separate prezintă la un nivel prea general modificările importante aduse de noul program informatic SAS, ce au determinat efecte materiale în retratarea situațiilor financiare aferente exercițiului financiar încheiat la 31 decembrie 2004. Astfel, singura modificare notabilă descrisă în metodologie la capitolul 4.3 "Modelul Romtelecom de calcul al costurilor" se rezumă la paragraful "Datorită naturii secvențiale a calculului în Tele-com-pass, calculul unui element generator de cost pe baza altor costuri se făcea pe baza alocării tuturor entităților aflate pe nivelele anterioare celui în care se definește alocarea. Deoarece SAS funcționează într-un mod fundamental diferit, calculul unui astfel de element generator de cost se va realiza ținând cont de alocarea tuturor entităților din cadrul modelului și nu numai pe baza celor alocate la nivelurile inferioare."

Proceduri:

ANRC a solicitat informații suplimentare privind noul sistem de alocare a costurilor SAS, ce a înlocuit sistemul Tele-com-pass. Întrebările au avut drept scop îmbunătățirea înțelegerii fundamentelor noului sistem de alocare a costurilor, a principalelor diferențe dintre cele două sisteme, ce au generat ajustarea soldurilor de deschidere ale situațiilor financiare separate.

S.C. Romtelecom S.A. a prezentat schematic funcționalitatea sistemului de

alocare SAS, precum și principalele diferențe față de vechiul sistem de alocare a costurilor Tele-com-pass, îndeosebi cele legate de modul în care sunt realizate alocările ce utilizează elemente generatoare de cost endogene (calculate în interiorul sistemului). Astfel, în Tele-com-pass aceste alocări se realizau utilizând ca și cantitate a elementului generator de cost cantitatea de „element” deja alocată entității primitoare până la „momentul” alocării de tip „element-related”. Momentul era dat de nivelul entității primitoare. SAS permite o definiție mai obiectivă a alocărilor de tip element-related prin utilizarea scenariilor. Astfel, în SAS, aceste alocări se realizează utilizând ca și cantitate a elementului generator de cost cantitatea de „cost” alocată entității primitoare până la finalul alocărilor, ignorând nivelul la care entitatea primitoare se află. Astfel, SAS permite obținerea unei baze de alocare mai obiective, care nu poate fi influențată de poziția unei entități în cadrul ierarhiei sistemului.

Concluzii și recomandări:

Pentru a îmbunătăți vizibilitatea asupra noului sistem informatic de alocarea a costurilor, precum și pentru a înțelege mai bine funcționalitatea noului sistem, ANRC recomandă ca metodologia privind realizarea evidenței contabile separate, ce stă la baza întocmirii situațiilor financiare separate, să prezinte mai detaliat, eventual folosind scheme logice pentru prezentări, funcționarea parametrilor cheie.

2. Alocarea costurilor generale și administrative

Observații:

În metodologia privind realizarea evidenței contabile separate pentru anul 2004, se precizează că metoda de alocare a cheltuielilor generale și administrative este „alocarea direct pe elementele de rețea/ alt echipament sau servicii, bazat pe o alocare obiectivă”;

Pentru anul 2005, metodologia privind realizarea evidenței contabile separate indică alocarea „pe toate componentele unităților de afaceri pe baza metodei marjelor egal proporționate (EPMU)”.

Proceduri:

ANRC a solicitat clarificarea diferenței dintre metoda de alocare a cheltuielilor generale și administrative în anul 2005 față de 2004, așa cum rezultă din cele două Metodologii prezentate de S.C. Romtelecom S.A. pentru anii 2004, respectiv 2005.

S.C. Romtelecom S.A. a specificat faptul că metoda de alocare a fost aceeași în

ambele exerciții financiare, respectiv metoda EPMU (alocare pe toate componentele unităților de afaceri).

Concluzii și recomandări:

Alocarea cheltuielilor generale și administrative s-a realizat corect, în concordanță cu prevederile Deciziei președintelui ANRC nr.1380/2003, pentru ambele exerciții financiare.

3. Alocarea costurilor departamentale

Observații:

În cuprinsul metodologiei întocmite pentru anul 2005, Capitolul 4.10 „Alocarea costurilor departamentale”, se precizează că „Datorită modificărilor structurale operate pe parcursul anului, unele departamente nu au completat pontaje pe activități în cursul anului 2005 și de aceea pentru aceste departamente a fost utilizată o abordare diferită”.

Proceduri:

ANRC a solicitat clarificări privind modificările față de exercițiul financiar 2004 legate de alocarea costurilor departamentale.

S.C. Romtelecom S.A. a precizat că, până la data de 31 decembrie 2005, sistemul de pontaj pe activități fusese implementat numai la nivelul Regiunilor, nu și la Sediul Central (unde, în anul 2004, existau numai departamente ce desfășurau activități generale/administrative, iar cheltuielile aferente erau, prin urmare, alocate pe baza metodei EPMU). Începând cu anul 2005 o serie de departamente tehnice au fost repartizate administrativ la Sediul Central, iar în absența foilor de pontaj a trebuit găsită o sursă alternativă de elemente generatoare de cost. Singura posibilitate fezabilă a constituit-o utilizarea fie a informației existente pentru anul 2004, fie informația colectată ulterior, în anul 2006 (începând cu 1 ianuarie 2006, foile de pontaj pe activități au fost implementate inclusiv pentru departamentele de la Sediul Central – au fost utilizate informațiile colectate în primele 3 luni ale anului, fie o combinație între acestea). În funcție de modul în care s-a făcut migrarea departamentelor de la Regiuni la Sediul Central au fost identificate ca relevante fie alocările realizate în anul 2004, fie cele din 2006, fie ambele. De pildă, pentru departamentele care își desfășoară activitatea atât la nivel regional cât și la sediul central, însă structura și funcțiile acestor departamente diferă față de 2004, s-a folosit sistemul de pontaj completat pentru 2005 (pentru personalul care își desfășoară activitatea la nivel regional), respectiv sistemul de

pontaj completat pentru 2006 (pentru personalul care își desfășoară activitatea la nivel central). Este cazul Centrului de telecomunicații B (se ocupă în principal cu operarea și întreținerea rețelei de acces), Planificarea Rețelei, Call center, Vânzări și Achiziții.

Concluzii și recomandări:

Detaliile furnizate au fost complete pentru definitivarea înțelegerii modului de alegere a alocării costurilor departamentale.

4. Detalierea tehnicilor statistice de eșantionare

Observații:

Conform prevederilor Deciziei președintelui ANRC nr.1380/2003 (art. 7.3.7.), "Operatorul va prezenta, în cadrul Metodologiei, o descriere detaliată a tehnicilor statistice de eșantionare utilizate, precizând gradul în care datele statistice de eșantionare au fost utilizate în procesul de alocare".

Proceduri:

Deoarece în cuprinsul Metodologiei elaborate de Romtelecom nu există o detaliere a tehnicilor statistice de eșantionare. ANRC a solicitat clarificări.

S.C. Romtelecom S.A. precizează că nu a utilizat tehnici de eșantionare determinate pe baze statistice pentru elaborarea situațiilor financiare separate. Pentru determinarea elementelor generatoare de cost pe baza unor informații parțiale s-au utilizat două metode: utilizarea unor informații disponibile la data pregătirii situațiilor financiare sau practici comune în domeniu în rândul operatorilor din Europa. În această categorie sunt cuprinse selectarea a două luni de trafic, considerate relevante, pentru studiul de trafic, utilizarea a trei luni din anul 2006 ca bază de alocare a costurilor departamentale sau utilizarea informațiilor colectate în cadrul Bazei de Date Tehnice a S.C. Romtelecom S.A. pentru stabilirea elementelor generatoare de cost tehnice.

Concluzii și recomandări:

În urma precizărilor S.C. Romtelecom S.A., ANRC recomandă descrierea mai detaliată a modalității de eșantionare în cuprinsul metodologiei.

5. Studiul asupra capacității de transmisie

Observații:

În cuprinsul metodologiei sunt referențate "studii tehnice detaliate" pentru alocarea costurilor echipamentelor de comutare, echipamentelor de transmisie.

Proceduri:

ANRC a solicitat detalierea studiului asupra capacității de transmisie / comutație efectuat de departamentele tehnice ale S.C. Romtelecom S.A. (datele utilizate, perioada de colectare a datelor, metodologii utilizate).

Concluzii și recomandări:

S.C. Romtelecom S.A. a precizat că studiul se referă la Baza de Date Tehnice, realizat cu date extrase din luna septembrie a anului 2004, respectiv 2005. Aceste date sunt colectate fie din sisteme automate centralizate de raportare implementate la nivelul companiei, fie prin centralizarea manuală a datelor colectate la nivelul fiecărei Regiuni. La nivelul solicitat de elaborarea Situațiilor Financiare Separate, datele sunt colectate anual pe baza aceleiași metodologii.

6. Decontări interne

a) Principiul de realizare a decontărilor interne

Observații:

Conform Metodologiei pentru realizarea evidenței contabile separate, pentru calcularea transferului intern al elementelor de rețea utilizate de operatorii interni și externi, se calculează un cost mediu pe element de rețea aferent fiecărui tarif extern, pornind de la costul complet alocat al elementelor de rețea utilizate în furnizarea acestora. Pentru elementele de rețea care nu contribuie la furnizarea serviciilor către operatorii externi, decontările interne se determină utilizând costul complet alocat și factorii de utilizare în an.

Proceduri:

ANRC a solicitat clarificarea modalității de calcul al transferului elementelor de rețea utilizate atât intern cât și către operatorii externi, cât și lista elementelor de rețea utilizate exclusiv intern, care nu contribuie la furnizarea serviciilor către operatorii

externi.

Ajustările asupra costurilor elementelor de rețea în scopul alinierii ratelor de decontare internă la tarifele ORI au fost realizate utilizând raportul dintre tarifele practicate către ceilalți operatori și costul complet alocat aferent acestor servicii. Pentru un anumit serviciu disponibil pe piețele de gros, procentul astfel calculat a fost aplicat tuturor elementelor de rețea care participă la furnizarea serviciului respectiv.

Au fost calculate procente aferente serviciilor de interconectare (terminare / origine / tranzit), serviciului de acces total la bucla locală și serviciilor de linii închiriate segmente terminale, pentru toate celelalte servicii decontările interne fiind efectuate la costul complet alocat. Astfel de elemente de rețea sunt: comutatorul internațional, legătura de transmisiuni între comutatorul de tranzit și comutatorul internațional, sistemele de informații privind abonații, platforma de management a telefoanelor publice cu plată, costurile de facturare și administrare a operatorilor interconectați, alte legături de transmisie dependente de distanță/trafic, plățile către alți operatori și alte elemente de rețea.

De asemenea, Romtelecom a pus la dispoziția ANRC modul de calcul al marjei aplicate liniilor închiriate segmente terminale pentru realizarea decontărilor interne.

Recomandări:

Nu este cazul.

b) Servicii Standard

Observații:

În metodologia privind elaborarea situațiilor financiare separate pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2005, S.C. Romtelecom S.A. precizează: "Pentru a păstra un număr rezonabil de Servicii Standard, Romtelecom a utilizat două ipoteze simplificatoare".

Proceduri

ANRC a solicitat clarificări privind cele două ipoteze simplificatoare utilizate de S.C. Romtelecom S.A., precum și detalii privind numărul total de rute care s-ar fi obținut dacă nu se ținea cont de aceste simplificări, modul de determinare al „principalelor 7 tipuri de rute utilizate pentru calcularea decontărilor interne pe baza serviciilor standard” și cât reprezintă acestea, ca pondere a traficului, în total, determinarea factorilor de utilizare a serviciilor standard, metoda de calcul a factorilor de rutare pentru serviciile standard, etc.

S.C. Romtelecom S.A. a furnizat informații suplimentare privind elaborarea "Anexei 5" (conform prevederilor Deciziei președintelui ANRC nr.1380/2003, această anexă prezintă Structura decontărilor interne dintre rețeaua de transport și vânzarea cu amănuntul), și anume:

- definirea serviciilor standard și a "retail sticks" funcție de utilizarea elementelor de rețea;
- definirea rutelor pentru serviciile standard;
- utilizarea diverselor rute de către servicii, funcție de profilul traficului și de rutele la care au fost mapate funcție de utilizarea serviciilor standard;
- determinarea volumelor componentelor pe tipuri de servicii standard;
- determinarea volumelor pe fiecare element de rețea;
- determinarea factorilor de rutare pentru servicii pe tipuri de servicii standard și "retail sticks";

În ceea ce privește ipotezele simplificatoare utilizate, acestea au drept scop asimilarea rutelor ce utilizează comutatoare analogice, comutatoare rurale, etc. cu unități concentratoare distanțe (activul modern echivalent). Astfel, fiecare serviciu care utilizează un concentrator utilizează concentratorul distant proporțional cu cel colocat într-un comutator local, funcție de media ponderată a serviciilor care utilizează un concentrator.

Fără a realiza aceste ipoteze simplificatoare, ar fi fost necesară crearea a încă 23 de tipuri de rute sau 41 de sub-tipuri, în timp ce primele 7 rute deja create asigură acoperirea a 94,56% din volumul de trafic inclus în studiul de trafic. Principalul element generator al celor 7 rute este utilizarea unui comutator local, comutator național, asistență operator sau comutator internațional. În cadrul acestor 7 rute principale sunt definite sub-rute pentru tipurile de apel în rețea, originare, terminate, respectiv tranzit.

Concluzii și recomandări:

Clarificările S.C. Romtelecom S.A. au fost complete vis-a-vis de decontările interne între rețeaua de transport și vânzarea cu amănuntul.

7. Bazele întocmirii Situațiilor Financiare Separate

Observații:

În cuprinsul Metodologiei privind realizarea evidenței contabile separate pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2005, capitolul 6.1 „Bazele întocmirii situațiilor financiare”, se prevede că: „În conformitate cu prevederile Deciziei, aceste situații financiare au fost întocmite utilizând rezultatele individuale ale Companiei,

întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară („IFRS”) inclusiv Standardele Internaționale de Contabilitate („IAS”), emise de Comitetul pentru Standardele Internaționale de Contabilitate și de Comitetul pentru Interpretarea Standardelor Internaționale de Contabilitate.”

Comparativ, Metodologia privind realizarea evidenței contabile separate pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2004 prevedea : „Aceste situații financiare au fost întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară („IFRS”) inclusiv Standardele Internaționale de Contabilitate („IAS”), emise de Comitetul pentru Standardele Internaționale de Contabilitate și de Comitetul pentru Interpretarea Standardelor Internaționale de Contabilitate.”, fără a face vreo referire la rezultatele individuale ale S.C. Romtelecom S.A..

Proceduri:

ANRC a solicitat clarificarea utilizării rezultatelor individuale sau consolidate ale companiei ca bază de întocmire a situațiilor financiare separate, având în vedere faptul că Standardele Internaționale de Raportare Financiară („IFRS”) prevăd obligativitatea întocmirii situațiilor financiare la nivel consolidat.

S.C. Romtelecom S.A. a confirmat că Situațiile financiare întocmite pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2004 sunt consolidate, în timp ce situațiile financiare întocmite pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2005 sunt individuale, datorită vânzării cotei de control S.C. Cosmorom S.A.. Astfel, Situațiile Financiare Separate utilizează ca bază a întocmirii situațiile financiare individuale întocmite în conformitate cu IFRS (cu excepția consolidării).

Concluzii și recomandări:

Clarificările aduse de S.C. Romtelecom S.A. au fost complete.

8. Diferențe de conversie

Observații:

În Metodologia privind situațiile financiare separate pentru 2004, capitolul 6.2 “Conversia în monedă străină” cuprinde și informații privind tratamentul contabil al diferențelor de conversie aferente titlurilor de creanță și al altor active financiare monetare. Aceste informații nu se mai regăsesc și în cuprinsul metodologiei privind realizarea situațiilor financiare separate pentru 2005.

Proceduri:

ANRC a solicitat clarificări privind lipsa acestei informații în anul 2005 S.C. Romtelecom S.A. a precizat că în anul 2005 nu au mai existat activele care făceau obiectul evaluării, această notă lipsind și din situațiile financiare întocmite pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2005 în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară („IFRS”).

Recomandări:

Nu este cazul.

9. Subvenții și donații

Observații:

În cuprinsul Metodologiei privind realizarea evidenței contabile separate pentru 2005, capitolul 6.14 „Subvenții și donații”, se precizează că „activele din rețeaua de acces realizate de către clienți și donate Romtelecom pentru a obține întreținere gratuită și alte servicii asociate de către Societate sunt cuprinse în datorii pe termen lung ca venituri amânate și sunt cuprinse în creditul contului consolidat de profit și pierdere, liniar pe perioada duratei estimate de viață a respectivelor active”.

Proceduri:

ANRC a solicitat informații suplimentare cu privire la natura activelor donate de clienți, dacă acest fenomen a început în anul 2005 (întrucât în anul 2004 această notă nu exista), precum și informații despre durata estimată de viață a activelor primite ca donație.

S.C. Romtelecom S.A. precizează că în anul 2005 au existat situații în care clienții Romtelecom suportau o parte din costul investiției în rețeaua de acces (prelungirea rețelei până la propriul punct de acces) în schimbul obținerii unei reduceri a abonamentului lunar. Această tranzacție a fost înregistrată contabil ca o donație. Amortizarea aferentă este înregistrată lunar în contrapartidă cu venitul din donații astfel încât efectul în contul de profit și pierdere este nul.

Recomandări:

Nu este cazul.

10. Modificarea politicii contabile de recunoaștere a veniturilor din taxele de conectare și costuri asociate

Observații:

Așa cum este prezentat în Situațiile Financiare Separate întocmite pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2005, S.C. Romtelecom S.A. a modificat, începând cu 1 ianuarie 2005, politicile contabile referitoare la recunoașterea veniturilor din taxele de conectare și a costurilor de conectare asociate.

Anterior adoptării noilor politici contabile, aceste venituri (costuri) erau recunoscute în perioada în care se efectua conectarea, motivat de faptul că această activitate înregistra pierderi. Conform noilor politici contabile adoptate de Companie, veniturile (costurile) sunt repartizate pe o perioadă medie estimată de utilizare a serviciului (de 12 ani). Procedura de recunoaștere a veniturilor din conectare pe o perioadă de 12 ani a început cu anul 1994. Astfel, veniturile amânate din taxa de conectare reprezintă venituri aferente tarifului perceput clienților în momentul conectării, care sunt repartizate și cuprinse în situația contului de profit și pierdere pe o perioadă medie estimată de utilizare a serviciului. În mod similar, costurile amânate aferente conectării reprezintă cheltuieli efectuate în momentul conectării (costuri cu materialele și costuri salariale), care vor fi echivalate cu veniturile viitoare din taxa de conectare recunoscute pe o perioadă medie estimată de utilizare a serviciului.

Conducerea Companiei consideră că această politică contabilă conferă un grad superior de credibilitate și relevanță informațiilor financiare deoarece asigură o alocare mai justă a veniturilor și costurilor de această natură, pe perioada de timp pentru care în mod rezonabil se așteaptă ca un consumator mediu să rămână conectat la rețeaua de telefonie.

Această politică contabilă a fost aplicată retroactiv și aceste Situații Financiare Separate retratate pentru 2004 au fost modificate corespunzător.

Proceduri:

ANRC a solicitat S.C. Romtelecom S.A. precizări în legătură cu motivația schimbării politicii contabile în cazul unor servicii generatoare de pierderi. Astfel, dacă există pierderi, se recunosc la momentul realizării în contul de profit și pierdere al perioadei (conform principiului prudenței), sau se recunosc pe întreaga durată de viață estimată, de 12 ani?

S.C. Romtelecom S.A. a precizat că tratamentul contabil a fost stabilit la nivelul situațiilor financiare IFRS (în concordanță cu prevederile IAS18, Recunoașterea

veniturilor). Situațiile financiare separate nu fac decât să preia acest tratament contabil. Soldurile de deschidere au fost retratate astfel încât să reflecte această schimbare.

Concluzii și recomandări:

ANRC recomandă S.C. Romtelecom S.A. să prezinte în cadrul metodologiei privind realizarea evidenței contabile separate aferente exercițiului financiar încheiat la 31 decembrie 2006 politica contabilă adoptată pentru recunoașterea veniturilor din taxele de conectare și costuri asociate și prin perspectiva respectării principiului prudenței, conform căruia provizioanele pentru pierderi sunt înregistrate imediat ce pierderile sunt prevăzute.

II. Situațiile Financiare Separate

1. Retratarea situațiilor financiare întocmite pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2004

a) retratarea cifrei de afaceri aferente altor operatori, în cadrul unității de afaceri "Rețea de transport"

Observații:

Situațiile financiare aferente exercițiului financiar 2004 au fost supuse unui număr de retratări. Analizând retratările datorate unor schimbări în metodologie sau identificării unor erori în Situațiile Financiare Separate pentru anul 2004 în timpul întocmirii Situațiilor Financiare Separate pentru exercițiul financiar 2005, ANRC a identificat mici diferențe (erori) la retratarea unor elemente din Situația capitalului mediu angajat / Contul de profit și pierdere care în mod normal nu ar fi trebuit afectate de retratare (ex: unitatea de afaceri "Rețea de transport", cifra de afaceri aferentă altor operatori s-a modificat de la 115.767 mii Euro, raportați inițial, la 115.771 mii Euro, raportați în situațiile financiare retratate).

Proceduri:

ANRC a solicitat clarificări privind prezentarea efectelor retratării care nu se regăsesc în Nota 1 "Retratarea Situațiilor Financiare Separate aferente anului 2004".

S.C. Romtelecom S.A. a precizat că diferențele pot fi cauzate fie de rotunjiri fie de existența unor ajustări ale veniturilor înregistrate în situațiile financiare IFRS și

alocate prin metoda EPMU. De asemenea, S.C. Romtelecom S.A. a precizat că aceste diferențe nu sunt incluse în Nota 1 datorită faptului că sunt nesemnificative.

Concluzii și recomandări:

Nu este cazul.

b) Schimbarea structurii costurilor pentru anumite servicii, urmare a retratării.

Observații:

Din analiza situației costurilor serviciilor furnizate pe piața de gros pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2005 se observă modificarea structurii de cost pentru anumite servicii furnizate pe această piață. De exemplu, în cazul originării apelurilor la comutatorul local nu se mai înregistrează în 2005 (comparativ cu 2004) costuri pentru comutatoarele de tranzit, transmisia (dependentă de trafic, respectiv de distanță) de la comutatorul local la cel de tranzit, precum și între comutatoarele de tranzit.

Aceeași situație și în cazul serviciului informații privind abonații operatorului: în anul 2005, acestea utilizează doar comutatoarele de tranzit și legăturile dintre acestea, fără a mai utiliza și concentratoarele, comutatoarele locale, etc., cum era cazul în anul precedent.

Proceduri:

ANRC a solicitat S.C. Romtelecom S.A. explicații privind faptul generator al acestor diferențe semnalate în componența costurilor înregistrate în 2005 față de anul precedent. S.C. Romtelecom S.A. a furnizat explicații legate de ierarhia rețelei în București, în anul 2004 conținea și 3 centrale de tranzit, din care două (centrale de tranzit urban) erau subordonate celei de-a treia. În 2005 toate cele trei centrale au devenit centrale de tranzit complet conectate cu celelalte centrale. Din acest motiv apelurile originare local în București parcurg acum aceeași rută ca și în restul țării, fără a mai fi necesară o rutare suplimentară între comutatoarele de tranzit.

În ceea ce privește serviciul privind abonații operatorului, acesta a fost implementat direct în centralele de tranzit, ca urmare a procesului de restructurare a rețelei.

Concluzii și recomandări:

Informațiile furnizate au fost complete.

c) retratarea sumelor aferente plăților către alți operatori, în cadrul unității de afaceri "Rețea de transport", subunitatea de afaceri "Interconectare"

Observații:

Retratarea situațiilor financiare separate pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2004 a însemnat, pe lângă modificările datorate schimbării programului informatic utilizat pentru calcularea costurilor, și schimbări asupra unor sume care, în mod normal, nu ar fi afectate de această schimbare (așa cum este cazul plăților către alți operatori, în cadrul unității de afaceri "Rețea de transport", subunitatea de afaceri "Interconectare", unde suma s-a diminuat cu 654 mii euro, de la 119.563 mii euro la 118.909 mii euro, ca urmare a retratării).

Proceduri:

ANRC a solicitat S.C. Romtelecom S.A. explicații suplimentare cu privire la retratarea situațiilor financiare.

S.C. Romtelecom S.A. a oferit detalii privind existența unor modificări datorate retratării, care nu au putut fi explicate în nota 1 "Retratarea situațiilor financiare aferente anului 2004". Astfel, prezentarea efectului unor astfel de ajustări (determinate de schimbarea programului informatic utilizat în anul 2005) a putut fi realizată numai la nivelul unităților de afaceri. În ceea ce privește plățile către operatori, în această categorie de costuri sunt incluse și costuri de natură mai generală (Ex. administrarea operatorilor interconectați), a căror alocare folosește un element generator de cost calculat în interiorul sistemului (endogen). Datorită modalității diferite de gestionare a acestor elemente generatoare de cost de către noul program informatic, în mod invariabil apar diferențe între valorile calculate de vechiul sistem față de cele calculate de cel nou.

Recomandări:

Nu este cazul.

d) Retratarea situațiilor financiare separate – situația costurilor serviciilor furnizate pe piața de gros

Observații:

Retratărea situațiilor financiare separate pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2004 a produs schimbări și asupra utilizării (%) a serviciilor de linii închiriate internaționale de către alte legături de transmisie dependente de trafic. Astfel, în situațiile financiare separate întocmite pentru anul 2004, procentul utilizării era de 1,8%, pentru ca după retratarea situațiilor financiare acesta să scadă la 1,4%.

Proceduri:

ANRC a solicitat S.C. Romtelecom S.A. o justificare pentru această modificare în situațiile financiare.

S.C. Romtelecom S.A. a precizat că în cadrul acestui element de rețea sunt cuprinse 6 componente de rețea, din care doar unul trimite costuri (integral) către serviciul de linii închiriate internaționale: Legătura de transmisiuni – tranzit internațional. Costul aferent acestui element de rețea s-a modificat în urma retratării, ceea ce a determinat în mod direct scăderea procentului de utilizare a elementului de rețea de către serviciul de linii închiriate internaționale. Modificarea a fost înregistrată ca urmare a modului diferit în care SAS realizează alocările de tip „element-related” față de Tele-Com-Pass.

Recomandări:

Nu este cazul.

2. Modificarea costului unitar aferent componentei de transport pentru serviciile de vânzare cu amănuntul

Observații:

În cadrul analizei comparative a situației costurilor serviciilor de vânzare cu amănuntul, se constată scăderea costului unitar aferent componentei de transport (2005 față de 2004) pentru toate tipurile de servicii, exceptând serviciul acces special internet). Aparent, creșterea se datorează în principal majorării tarifului mediu de decontare al legăturii de transmisiuni dintre concentrator și comutatorul local, cât și factorului de utilizare aferent acesteia.

Proceduri:

ANRC a solicitat clarificarea factorilor care au dus la diminuarea în 2005 față de

2004 a costului unitar aferent componentei de transport pentru serviciile de vânzare cu amănuntul, cu excepția accesului special la internet.

Conform informațiilor furnizate de S.C. Romtelecom S.A., scăderea costurilor unitare ale componentei de transport a serviciilor se datorează utilizării în calculul tarifului de decontare a unei rate a costului capitalului mai mici în 2005 față de 2004. Referitor la scăderea costului în cazul serviciului acces special la internet, datorită scăderii cu peste 60% a volumului de trafic în 2005 față de 2004, a avut loc o schimbare majoră a repartiției traficului în funcție de locul de originare (un număr semnificativ mai mare de apeluri au fost generate de la abonați conectați în concentratoare distante decât de către cei conectați în concentratoare colocatare).

Factorul de rutare pentru legătura concentrator distant (RCU) – comutator local (Lx) poate fi mai mic decât 1, întrucât un număr semnificativ de linii de abonați sunt conectate în concentratoare colocatare cu comutatoarele digitale. În acest caz legătura RCU-Lx nu mai este modelată (practic concentratorul colocat este parte integrantă a comutatorului local și nu mai poate fi identificată o legătura de transmisiuni RCU-Lx).

Concluzii și recomandări:

Explicațiile furnizate de S.C. Romtelecom S.A. au fost complete.

3. Diminuarea procentului de utilizare a componentei non-transport "alte elemente de rețea" pentru serviciul apeluri locale, în cadrul situației costurilor serviciilor de vânzare cu amănuntul

Observații:

În cadrul analizei comparative a situației costurilor serviciilor de vânzare cu amănuntul, se constată reducerea procentului de utilizare a altor elemente de rețea de către serviciul apeluri locale, de la 12,7% pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2004 (retratată), la numai 0,9% în anul următor.

Proceduri:

ANRC a solicitat clarificări privind diminuarea procentului de utilizare „alte elemente rețea” pentru apeluri locale de la 12% în 2004 la sub 1% în 2005.

S.C. Romtelecom S.A. a precizat că în cadrul costului aferent componentei non-transport se regăsesc, în 2004, 20 de componente de rețea iar în anul 2005, 24 de componente de rețea, dintre care doar două trimit costuri către apelurile locale. Acestea sunt: E-844-E3312 – Platforme servicii operatoare și E-871-F8822 – Apeluri asistate de

operatoare, ca și componentă a costului apelurilor locale prin operatoare (ce sunt incluse în categoria apelurilor locale). Alocarea de la aceste elemente de rețea către serviciile care le utilizează se face pe baza volumului de trafic aferent fiecărui serviciu.

Deoarece în 2005 volumul apelurilor prin operatoare a scăzut foarte mult în condițiile în care celelalte servicii care primesc costuri de la aceste entități și-au crescut volumul de trafic (de exemplu serviciul Informații Numere Clienți), procentul în care aceste costuri au fost alocate către apeluri locale a scăzut de cel puțin 10 ori. Totodată costurile aferente operatoarelor au fost diminuate foarte mult, ca urmare a eliminării centralelor manuale și a reorganizării unor activități de operatoare, amplificând efectul menționat anterior.

Concluzii și recomandări:

Explicațiile furnizate de S.C. Romtelecom S.A. au fost complete.

4. Provizionul pentru activele non-telecom prezentat în cadrul Notei 1 "Retratărea Situațiilor Financiare Separate aferente anului 2004"

Observații:

În cadrul Notei 1 "Retratărea Situațiilor Financiare Separate aferente anului 2004" se precizează că "În anul 2005, în situațiile financiare consolidate pentru exercițiile financiare 2004 și 2003 a fost identificată o eroare privind neînregistrarea unui provizion pentru deprecierea activelor neaferente rețelei de telecomunicații a Romtelecom. Aceste Situații Financiare Separate retratate întocmite pentru anul 2004 au fost modificate corespunzător. Această corecție a fost inclusă în bilanța de verificare utilizată ca informație de intrare în modelul de calcul al costurilor complet alocate folosit la întocmirea acestor situații".

Proceduri:

ANRC a solicitat detalii cu privire la acest provizion: la ce se referă, la ce dată a fost calculat, eventuala necesitatea reducerii / majorării nivelului provizionului.

S.C. Romtelecom S.A. a precizat că provizionul se referă la clădiri și alte active deținute de S.C. Romtelecom S.A. și care au fost vândute în cursul anului 2005. De asemenea, S.C. Romtelecom S.A. a mai precizat că această ajustare nu are niciun impact în ariile reglementate, fiind înregistrată în cadrul unității de afaceri „Alte activități”.

Concluzii și recomandări:

Explicațiile furnizate de S.C. Romtelecom S.A. au fost complete.

5. Retratarea datorită modificării retroactive a metodologiei sau erorilor identificate în Situațiile Financiare Separate aferente anului 2004 - marja de ajustare a costurilor componentei de transport

Observații:

În cuprinsul notei explicative aferente ajustării marjei de ajustare a costurilor componentei de transport se precizează că impactul corecțiilor erorilor de asociere a apelurilor internaționale de sosire cu interconectarea locală, respectiv a accesului special la internet cu interconectarea regională asupra Situațiilor Financiare Separate Retratate pentru 2004 constă în reducerea marjei procentuale menționate mai sus de la 37% la 33%.

Proceduri:

ANRC a analizat efectul modificării asocierilor celor două servicii pentru corectarea erorii materiale din anul precedent și a obținut rezultate diferite de cele prezentate de S.C. Romtelecom S.A. în notă. În scopul clarificării, ANRC a solicitat punerea la dispoziție a calculului care a stat la baza procentelor menționate în Situațiile Financiare Separate.

S.C. Romtelecom S.A. a pus la dispoziția ANRC un fișier Excel din care se poate evalua calculul marjelor, precum și precizări legate de calculul acestora. Astfel, au fost operate două categorii de modificări pentru retratare, și anume: corectarea asocierii serviciilor menționate în notă, cu un efect de scădere a marjei la 27% și includerea tuturor serviciilor în calcul, cu un efect final de creștere până la 33%.

Recomandări:

Nu este cazul.

6. Prezentarea impactului modificării marjei de ajustare a costurilor componentei de transport și modificarea alocării către servicii a costurilor dependente de linii aferente concentratoarelor

Observații:

În cuprinsul notei explicative aferente ajustării marjei de ajustare a costurilor componente de transport, prezentarea cifrei de afaceri, respectiv cheltuielilor operaționale pentru anul 2004 întocmite utilizând marja aferentă componente de transport greșit calculată, apar diferențe față de situația raportată inițial pentru anul 2004 în Situațiile Financiare Separate care au fost transmise ANRC în data de 30 septembrie 2005, după cum urmează:

CIFRA DE AFACERI	Situații Financiare Separate Retratate pentru 2004 întocmite utilizând marja aferentă componente de transport greșit calculată	Situații Financiare Separate raportate inițial pentru 2004	Diferență
	mii euro	mii euro	mii euro
Retea de transport - interconectare	354.195	350.398	3.797
Retea de transport - linii închiriate	16.363	15.999	364
Retea de transport - alte activități	26.289	29.134	- 2.845
Total	396.847	395.531	1.316

Proceduri:

ANRC a solicitat explicații referitoare la diferențele semnalate.

S.C. Romtelecom S.A. a precizat că nota de retratare prezintă impactul izolat al erorii de calcul al marjei. Astfel coloana „Situații Financiare Separate raportate inițial pentru 2004” se referă la valorile retratate pentru 2004, cu excepția corecției de marjă (marja a fost păstrată la aceeași valoare ca și în 2004). De aceea coloana de diferențe prezentată mai sus reprezintă în fapt efectul tuturor celorlalte retratări asupra situațiilor financiare separate din 2004, cu excepția corecției de marjă.

Concluzii și recomandări:

Descrierea mai detaliată a modului în care se face prezentarea efectelor retratării, astfel încât utilizatorii informației să poată evalua impactul diferențelor dintre sumele raportate inițial și cele retratate.

7. Retratarea datorită modificării retroactive a metodologiei sau erorilor identificate în Situațiile Financiare Separate aferente anului 2004 - costurile departamentului de operare și întreținere rețea.

Observații:

În cuprinsul notei explicative aferente costurilor departamentului de operare și întreținere rețea se precizează: "costurile salariale aferente departamentului operare și întreținere rețea trebuiau alocate și către două sub-departamente. Unul din aceste sub-departamente nu a primit costurile salariale corespunzătoare astfel încât costurile salariale care îi reveneau au fost alocate conform celor ale departamentului principal. Această eroare a fost corectată în Situațiile Financiare Separate Retratate pentru 2004."

Proceduri:

ANRC a solicitat explicații suplimentare privind sumele incorect alocate, cum s-a făcut alocarea lor în 2004 (pe ce servicii) și cum s-a realizat retratarea.

Explicația S.C. Romtelecom S.A. a fost aceea că eroarea înregistrată în anul 2004 a constat în alocarea costurilor salariale ale subdepartamentului regional „electroalimentare și aer condiționat” către departamentul principal “Operare și întreținere rețea”, în timp ce în alocarea costurilor departamentelor pe activități s-au folosit în mod corect orele lucrate de salariații din fiecare departament, iar costurile salariale aferente subdepartamentului regional „electroalimentare și aer condiționat” au fost alocate utilizând orele lucrate în cadrul celorlalte subdepartamente. Întrucât această eroare a fost făcută în etapele inițiale de alocare în cadrul modelului, influența acesteia s-a diluat din ce în ce mai mult până către alocările finale către servicii, astfel încât eroarea regăsită în fiecare dintre servicii a devenit imaterială, însă auditorul a considerat că întrunește cerințele de prezentare la nivelul unităților de afaceri.

Concluzii și recomandări:

Nu este cazul.

8. Retratarea datorită modificării retroactive a metodologiei sau erorilor identificate în Situațiile Financiare Separate aferente anului 2004 - marja de ajustare a costurilor liniilor închiriate.

Observații:

În cuprinsul notei explicative aferente marjei de ajustare a costurilor liniilor închiriate se precizează că “În cadrul Situațiilor Financiare Separate pentru 2004 a fost identificată o eroare care a generat un calcul incorect al marjei de ajustare a costurilor rețelei aferente serviciilor de linii închiriate”, fără a furniza vreo informație despre natura

erorii sau corecția efectuată.

Proceduri:

ANRC a solicitat S.C. Romtelecom S.A. să furnizeze calculul ce a stat la baza determinării marjei pentru anul 2004 precum și calculul refăcut, cu evidențierea erorii, așa cum a fost descrisă și în cazul costurilor departamentelor operare și întreținere rețea.

Concluzii și recomandări:

S.C. Romtelecom S.A. urmează să furnizeze informația solicitată de ANRC, respectiv calculul suport pentru impactul asupra cifrei de afaceri, respectiv costurilor operaționale, a retratării pentru a reflecta nivelul corect al marjei de ajustare, împreună cu explicații detaliate legate de eroarea corectată.

De asemenea, ANRC recomandă S.C. Romtelecom S.A. să descrie, în cuprinsul metodologiei privind realizarea situațiilor financiare separate, cum sunt determinate marjele de creștere / reducere ale costului complete alocat determinat pentru un serviciu pentru a respecta principiul nediscriminării, potrivit căruia vânzarea cu amănuntul va plăti rețelei de transport, pentru condiții echivalente, tarife de interconectare identice cu cele aplicabile altor operatori.

9. Situația costurilor medii ale rețelei de acces, serviciul „acces-alte activități”.

Observații:

Conform prevederilor Deciziei președintelui ANRC nr.1380/2003, art.4.3.1, “*Operatorul va elabora, în cadrul situațiilor financiare separate, o situație a costurilor serviciilor furnizate, care va identifica, pe poziții distincte, cel puțin următoarele servicii:[...] Servicii oferite de rețeaua de acces pe piața de gros: servicii de acces total la bucla locală, servicii de acces partajat la bucla locală.*”

Proceduri:

ANRC a solicitat S.C. Romtelecom S.A. explicații suplimentare referitoare la serviciile incluse în categoria „acces - alte activități”, precum și referitoare la identificarea separată a serviciilor de acces total și partajat la bucla locală, conform prevederilor Deciziei președintelui ANRC nr. 1380/2003.

De asemenea, ANRC a solicitat și KPMG Romania S.R.L., în calitate de auditor

independent al situațiilor financiare separate întocmite pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2005, punctul de vedere asupra omiterii prezentării distincte a serviciilor de acces total / partajat la bucla locală, conform cerințelor de reglementare.

Conform art.5.1.2. al aceleiași decizii, "În vederea exprimării acestei opinii, auditorul va verifica dacă [...] întocmirea *situațiilor financiare separate* s-a realizat în conformitate cu prevederile prezentului regulament;". ANRC a solicitat, prin urmare, și S.C. KPMG Romania S.R.L., în calitate de auditor independent, punctul de vedere asupra omiterii prezentării distincte a serviciilor de acces total / partajat la bucla locală, conform cerințelor de reglementare.

S.C. Romtelecom S.A. a precizat că serviciul „acces - alte activități” cuprinde serviciile de acces total și partajat la bucla locală precum și servicii de backhaul pentru bucla locală, formatul de prezentare fiind preluat din structura situațiilor financiare separate întocmite pentru 2004.

Concluzii și recomandări:

ANRC constată nerespectarea prevederilor art.4.3.1. privind prezentarea distinctă a serviciilor de acces total, respectiv acces partajat la bucla locală în cadrul serviciilor oferite de rețeaua de acces pe piața de gros. Având în vedere nivelul imaterial al sumelor aferente celor două servicii (confirmat și de către auditorul independent S.C. KPMG Romania S.R.L.), ANRC recomandă ca situațiile financiare separate ce vor fi întocmite pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2006 să prezinte în mod distinct situația costurilor celor două servicii, conform prevederilor Deciziei președintelui ANRC nr.1380/2003. De asemenea, pentru a respecta prevederile art.4.1.2 lit.f) din aceeași decizie, S.C. Romtelecom S.A. trebuie să considere retratarea situațiilor financiare separate întocmite pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2005, pentru a asigura comparabilitatea informațiilor de la un an la altul .

10. Unitatea de afaceri „Vânzare cu amănuntul” – subunitatea de afaceri “Apeluri locale”

Observații:

Conform prevederilor Deciziei președintelui ANRC nr.1250/2005, art.5, alin.2, subunitatea de afaceri „apeluri locale” este definită ca fiind “totalitatea activităților asociate furnizării pe piața cu amănuntul a apelurilor originare în rețeaua Operatorului, de la posturi de abonat, și terminate la puncte fixe, în România, în orice rețea publică de telefonie, în cadrul aceluiași județ, indiferent de tehnologia utilizată.

Proceduri:

ANRC a solicitat clarificări S.C. Romtelecom S.A. cu privire la includerea, în cadrul acestei subunități, doar a apelurilor locale originare și terminate în rețeaua Romtelecom sau și a apelurilor locale terminate în alte rețele de telefonie la un punct fix.

S.C. Romtelecom S.A. a confirmat că în această subunitate de afaceri sunt incluse doar apelurile locale originare și terminate în rețeaua Romtelecom, apelurile locale către alte rețele fiind incluse în subunitatea „Vânzare cu amănuntul” – Alte activități ale unității „Vânzare cu amănuntul”.

Concluzii și recomandări:

Definiția subunității de afaceri “apeluri locale” nu este conformă cu prevederile Deciziei președintelui ANRC nr.1250/2005. Urmare a discuțiilor purtate cu auditorul independent S.C. KPMG Romania S.R.L., care a precizat că omisiunea prezentării subunității de afaceri “apeluri locale” în conformitate cu prevederile Deciziei președintelui ANRC nr. 1250/2005 se situează sub pragul de semnificație. ANRC recomandă ca situațiile financiare separate ce vor fi întocmite pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2006 să prezinte subunitatea de afaceri “apeluri locale” în conformitate cu prevederile Deciziei președintelui ANRC nr.1250/2005. De asemenea, pentru a respecta prevederile art.4.1.2, lit.f) din Decizia președintelui ANRC nr.1380/2003, S.C. Romtelecom S.A. trebuie să considere retratarea situațiilor financiare separate întocmite pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2005, pentru a asigura comparabilitatea informațiilor de la un an la altul.

Aceeași analiză a fost efectuată și pentru alte subunități ale „Vânzării cu amănuntul” („Acces”, „Apeluri naționale” și „Apeluri internaționale”), recomandările fiind aceleași ca în cazul apelurilor locale, respectiv acelea de a respecta prevederile Deciziilor președintelui ANRC nr. 1380/2003 și nr. 1250/2005, în sensul prezentării subunităților de afaceri conform definițiilor date de ANRC și retratării situațiilor financiare separate întocmite pentru exercițiul financiar 2005.

11. Decontările interne între unitatea de afaceri „Rețea de transport” și cea de „Vânzare cu amănuntul”

Observații:

În cuprinsul notei 2 “Structura decontărilor interne dintre unitatea de afaceri Rețea de Transport și cea de Vânzare cu amănuntul”, în cazul apelurilor locale și apelurilor naționale, segmente de servicii cu amănuntul, apare și componenta

comutatorului internațional.

Proceduri:

ANRC a solicitat S.C. Romtelecom S.A. explicații privind utilizarea, de către serviciile apeluri locale și respectiv apeluri naționale, a comutatorului internațional.

Explicația oferită de S.C. Romtelecom S.A. a fost aceea că în anul 2005 o parte dintre apelurile prin operatoare (inclusiv cele naționale) au fost rutate prin centrul Call Center (creat pentru a centraliza aceste tipuri de apeluri al căror volum se află în scădere accelerată) conectat la IGW (comutator internațional). Utilizarea IGW la apelurile locale sau interjudețene se explică prin prezentarea acestora împreună cu apelurile prin operatoare.

Recomandări:

Nu este cazul.

12. Marja între costurile medii ale elementelor rețelei de transport și tarifele medii de decontare ale elementelor de rețea, în cadrul situației costurilor serviciilor furnizate pe piața cu amănuntul

Observații:

Marja între costurile medii ale elementelor rețelei de transport și tarifele medii de decontare ale elementelor de rețea, în cadrul situației costurilor serviciilor furnizate pe piața cu amănuntul este de aproximativ 20%, cu excepția comutatoarelor internaționale, respectiv comutatorului de tranzit către comutatorul internațional (transmisie dependentă de distanță), pentru care decontarea se face la același tarif atât pe gros și la vânzarea cu amănuntul.

Proceduri:

ANRC a solicitat S.C. Romtelecom S.A. detalii privind costurile specifice cu activității de vânzare cu amănuntul în aceste cazuri.

S.C. Romtelecom S.A. a precizat că ajustările au fost calculate numai pentru elementele de rețea care participă la furnizarea serviciilor de gros standard. Comutatorul internațional nefiind utilizat în furnizarea serviciilor de gros standard, costul său nu a fost afectat de aplicarea unei marje procentuale (decontarea a fost calculată la nivelul costului complet alocat).

Concluzii și recomandări:

Detaliile furnizate au fost complete.

13. Costurile medii ale liniilor închiriate dependente de distanță și respectiv dependente de trafic au o valoare diferită în cadrul situației costurilor serviciilor de vânzare cu amănuntul, respectiv situația costurilor serviciilor furnizate pe piața de gros.

Observații:

Urmare a analizei situației costurilor medii ale liniilor închiriate pentru anul 2004, respectiv 2005, componenta non-transport (liniile închiriate dependente de distanță, respectiv trafic), ANRC a observat tendința de creștere mai accelerată a costurilor serviciilor furnizate pe piața de gros, comparativ cu cele furnizate pe piața cu amănuntul, ajungând ca în anul 2005 costurile furnizate pe piața cu amănuntul să fie mai mici decât cele furnizate pe piața de gros.

Proceduri:

ANRC a solicitat S.C. Romtelecom S.A. o explicație pentru situația descrisă anterior.

S.C. Romtelecom S.A. a precizat că, având în vedere faptul că tarifele liniilor închiriate segmente terminale au fost stabilite utilizând metoda „retail minus”, ajustarea aferentă ratei de decontare se calculează pe baza diferenței dintre costul complet alocat al liniilor închiriate și venitul obținut pentru liniile închiriate pe piața cu amănuntul, din care este exclusă valoarea aferentă costurilor de retail („minusul” din „retail minus”). Modificarea procentului astfel calculat, în 2005 față de 2004, este efectul cumulat al modificării costului complet alocat aferent liniilor închiriate de la un an la altul și al modificării nivelului costurilor serviciilor furnizate pe piața cu amănuntul sau al discountului efectiv aferent serviciilor de linii închiriate vândute în timpul anului pe piața cu amănuntul.

Concluzii și recomandări:

Detalierea, în cuprinsul metodologiei privind realizarea evidenței contabile separate, a modului în care se calculează rata de decontare folosind metoda retail minus (referențând reglementările care stabilesc tarifele de linii închiriate segmente terminale și nivelul acestor tarife).

III. Raportul de Audit

1. Exprimarea opiniei de audit de către KPMG

Proceduri

ANRC a solicitat Romtelecom clarificări privind faptul că pentru anul 2005 opinia de audit este diferit formulată față de 2004 și de prevederile Deciziei nr.1380/2003 în ceea ce privește îndeplinirea obligației de a adresa raportul de audit atât Romtelecom cât și ANRC. Romtelecom a precizat că în timp ce condițiile generale de redactare a opiniei de audit sunt stabilite în cadrul Deciziei nr.1380/2003, formularea acesteia este de competența firmei de audit iar Romtelecom nu o poate influența. ANRC a putut adresa totuși întrebări auditorului, acestea fiind clarificate în întâlnirea la care au participat reprezentanții KPMG, Romtelecom și ANRC.

Rezultate

Decizia nr.1380/2003 prevede faptul că „raportul auditorilor va fi adresat atât Operatorului cât și ANRC”. Conform raportului auditorilor pentru anul 2005 „acest raport de audit este întocmit doar pentru societate și poate fi înaintat Autorității”.

Recomandări

Nu este cazul.